

Lahden keskustavisio 2040

ALUSTAVAT TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

ILTAKOULU 14.12.2023

Vision liite

Toimenpideideiden katsaus, kategorisointi suhteessa visiotyön ydintavoitteisiin ja vaikuttavuuteen:

TEEMA 1: LUONTO (Kestävän elämäntavan keskusta)

Toimenpide-ehdotukset:

1. Laaditaan keskustalle kokonaisvaltainen sini-viherstrategia, joka kattaa niin julkiset aukiot, puistot ja katualueet kuin korttelit sisäpihoineen. Keskustan periaatteeksi viidessä minuutissa luontoon.
2. Määritellään strategian osana monipuolinen keinovalikoima ja toimenpideohjelma lyhyen ja pitkän tähtäimen toimenpiteille. Kartoitetaan ja tunnistetaan alueita, joita voidaan korvata viherrakenteilla, ja alueita, joissa viherrakentamista monilajistetaan.
3. Otetaan keskustakortteleille käyttöön Lahden oma siniviherprosenttiperiaate, niin uudisrakentamiseen kuin olevan kaupunkirakenteen kehittämiseen. Kytetään viherrakentaminen prosenttitaiteeseen.
4. Laaditaan yhteisöllisen vihertoiminnan toimintasuunnitelma ja tunnistetaan keskustassa mahdolliset toiminnan alueet ja vyöhykkeet. Tuodaan yhteisöllinen vihertoiminta osaksi koulutusta ja kasvatusta: kouluja, päiväkoteja, korkeakouluja.
5. Laaditaan uusi kestävän kehityksen viestintä- ja neuvontastrategia, jossa kasvokkain tapahtuva neuvonta on osa strategiaa (tukihenkilöt)
6. Otetaan uudistavan suunnittelun periaatteet, kiertotalouspohjainen muotoilu ja biopohjaisten materiaalien käyttö lähtökohdaksi keskustan kehittämisessä. Edistetään toteutumista keskustan alueella niin toiminnan tasolla kuin kaavoituksessa, suunnittelussa ja rakentamisessa.
7. Laaditaan keskustalle kestävän ja laadukkaan arkkitehtuurin ja rakentamisen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Tuetaan energiatehokasta ja ilmastosopeutuvaa korjausrakentamista ja uudisrakentamista.
8. Käynnistetään katujen identiteettityö, jolla vahvistetaan omaleimaisuutta ja tunnistettavuutta. Kytetään työ sini-viherstrategiaan, elämykselliseen reitistösuunnitelmaan sekä keskustan muotoilustrategiaan. Tuodaan luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sekä uudistavan suunnittelun periaatteet osaksi julkisten tilojen sekä niiden kalusteiden ja varusteiden suunnitteluun.

TEEMA 2: LUOVUUS (Kutsuva elämysten keskusta)

Toimenpide-ehdotukset:

1. Uudistetaan kauppatori monivyöhykkeiseksi ja joustavaksi kokonaisuudeksi: lisätään elämyksellisyyttä esimerkiksi muodostamalla vaihtuvien installaatioiden ja tapahtumien alue, uusitaan infraa tukemaan toiminnallista monipuolisuutta. Laaditaan torin uudistuksen suunnitelmat vuorovaikutteisesti.
2. Uudistetaan tapahtumapaikkojen (tekninen) varustus ja määritellään alueet ja vyöhykkeet uusille tapahtumakeskittymille. Määritellään tapahtumallisuutta tukevat kärkihankkeet.
3. Kehitetään tapahtumajärjestämiseen selkeät toimintatapamallit ja lanseerataan yhden lomakkeen/luukun periaate luvituksen helpottamiseksi.
4. Luodaan tapahtumapaikoista ja niiden luonteesta kartta, joka kytketään paikkavarausjärjestelmään sekä tapahtumakalenteriin. Kehitetään tapahtumien tiedotukseen ja markkinointiin selkeä ja toimiva kanava.
5. Luodaan keskustaan monikäyttöinen ja ympärivuotinen tapahtumatila, joka on avoin kaupunkilaisten käyttöön. (Esimerkiksi eri kulttuurien perinnejuhliin, lasten synttäreille, opiskelijoiden valmistujaisiin tai opiskelijatapahtumiin, yms.)
6. Muodostetaan keskustaan monisukupolvi- ja elämäntapakortteleita, jotka edistävät resurssiviisasta yhteisöasumista ja jakamistalouden periaatteita.
7. Laaditaan keskustalle muotoilun ja taiteen strategia, joka määrittelee toteuttamisen periaatteet, keinot ja sijainnit. Huomioidaan erityisryhmät sekä lapset ja nuoret strategiassa.
8. (Osana muotoilun ja taiteen strategiaa) Laaditaan kaupunkikuvan värikkyden ja valoisuuden ohjelma, joka kattaa periaatteet, keinot ja sijainnit katu- ja installaatiotaiteelle, julkisivujen muutoksille, elämysvalaistukselle jne. Kytetään sini-viherstrategiaan.
9. Laaditaan hauskemman keskustan mahdollistamiseksi yllättävyysstrategia ja ideapankki. Laaditaan tämän osana lasten keskustan ja nuorten keskustan kehittämisohjelmat, joita työstetään yhdessä lasten ja nuorten kanssa.

TEEMA 3: LIIKE (Kompakti vartin keskusta)

Toimenpide-ehdotukset:

1. Kehitetään yliopistojen oma keskustavisio yhdessä opiskelijoiden ja oppilaitosten kanssa. Määritellään visiossa, millä tavoin kampuksen toimintoja tuodaan keskustaan ja minne ne sijoittuvat.
2. Muodostetaan elämyksellinen reitistösuunnitelma ja kytketään sini-viherstrategia keskustan reitistöjen kehittämiseen.
3. Lisätään keskustan alueella kävelykatujen määrää ja niihin yhdistyviä katettuja julkisia tiloja ja reittejä. Lisätään esteettömien reittien määrää ja kohennetaan olevien reittien esteettömyyttä.
4. Tehdään erillinen valopihojen kehittämisen ohjelma, luodaan uudet yhteistyörakenteet taloyhtiöiden kanssa, tutkitaan yhdessä operaattorimallia.
5. Rakennetaan helposti huollettavaa uutta ympäristöä ja laaditaan siistin keskustan toimintamallit, otetaan työhön mukaan koulut ja oppilaitokset.
6. Kartoitetaan keskustan täydennysrakentamisen mahdollisuudet ja typologiat ja käynnistetään dialogi keskustan alueen kiinteistönomistajien kanssa tiivistämisestä.
7. Kehitetään kestävän liikkumisen muotoja, myös uusilla liikennevälineillä, jotka huomioivat Lahden korkeusolosuhteet. Määritellään infrarakentamisen kärkihankkeet.
8. Vahvistetaan keskustan turvallisuutta muun muassa valaistusta ja esteettömyyttä lisäämällä. Tutkitaan, mitkä tekijät lisäävät kaupunkilaisten turvallisuuden tunnetta (esimerkiksi palvelut ja niiden sijoittuminen, julkisten kaupunkitilojen luonne ja ratkaisut).